

Система дошкільної освіти Німеччини

Думки про дитинство, дошкільну освіту та проект “Відображення...”

“Будеш сидіти, поки не намалюєш лисицю!” — мій найяскравіший спогад про дитячий садок року так 1969–1970. Сусідка по столу старанно вимальовувала намисто у красуні-лисиці в спідничці та блузочці — просто диво! А я сиділа, ковтала сльози і не могла змусити себе піднести олівець до аркуша. Всі пішли на прогулянку, а я все сиділа, і тільки коли почали накривати столи до обіду, я під крики виховательки намальовала свою лисицю, яка складалася з фігур, що нагадували кавалки лікарської ковбаси різної довжини і товщини.

Проживши 25 років у Німеччині, я спостерігала за роботою дитсадків зі змішаними почуттями. Багато чого не розуміла (різновікових груп, наприклад), чимось захоплювалася (діти займалися тим, що їм подобалось). Коли при нашій організації (суботній російськомовній школі) відкрилися групи для дворічних малюків, почала збирати інформацію про методики роботи німецьких садків. Оскільки за фахом я історик, мені доводилося вчитися у своїх колег — виховательок, які працювали на пострадянському просторі, та тих, хто здобув додаткову освіту тут і працював за німецькими методиками. Щось розповідала тітка, яка все життя пропрацювала вихователем, і мама — викладач музики, що за сумісництвом працювала музкерівником у дитсадку в Україні.

З 2014 року намагалася разом з колегами знайти можливості допомогти Україні на її непростому шляху до європейської спільноти.

Працюючи в системі освіти, ми прийняли рішення рухатися в цьому напрямку і розпочати з першої сходинки — дошкілля. Тому й організували проект, спрямований на вивчення роботи дошкільних закладів обох країн. Разом зі співорганізаторами темою обговорення обрали цінності.

Нижче пропоную короткий огляд ключових положень організації системи дошкільної освіти в Німеччині.

Валентина ГРЕБЕНЮК,

організатор проекту,
голова ГО “KSF Vita e.V”,
м. Дортмунд, Німеччина

ВИДИ ДИТСАДКІВ

У Німеччині дошкільною освітою охоплені діти віком від 0,4 до 6 (7) років, які мають можливість відвідувати різні види дошкільних закладів.

За формою власності:

- ◆ державні;
- ◆ конфесійні;
- ◆ відомчі/приватні;
- ◆ садки батьківської ініціативи.

За часом роботи:

- ◆ дообіднього догляду (з 7.30 до 12.00);
- ◆ розширеного дообіднього догляду (з 7.30 до 14.00);
- ◆ повного дня (з 7.30 до 16.00 чи 17.00);
- ◆ неповного дня (з 7.30 до 12.00; потім дітей забирають додому і знову приводять з 14.00 до 16.00).

Такий графік пов'язаний з тривалістю робочого дня більшості батьків.

Деякі дошкільні заклади є ще й **сімейними центрами**, які працюють з родинами, надають консультативні послуги батькам, мовну підтримку дітям-іноземцям, провадять освітню діяльність.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ І НОРМАТИВНА БАЗА

У кожній землі Федеративної Республіки Німеччина діють свої закони, які, зокрема, й визначають діяльність закладів дошкільної освіти. Нашу розповідь ми будемо, спираючись на нині чинний “Закон землі Північний Рейн-Вестфалія про дошкільну освіту”.

Відповідно до нього, освіта дітей — **головний обов'язок і відповідальність батьків**.

Оформіть передплату на 2019 рік
НА САЙТІ JMIL.COM.UA

Палітра Педагога

Дешевше,
ніж
на пошті

Тематичні випуски 2019 року

ЛІТО З
КОРИСТЮ

ОСІННІЙ
КАЛЕЙДОСКОП

БЕЗПЕКА
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

ЕМОЦІЙНИЙ
ІНТЕЛЕКТ

ЦІКАВИНКИ
ВЕСНИ

ДОСЛІДЖУЄМО
ЗИМУ

JMIL.COM.UA

Щономера:

- ✓ методичні рекомендації
- ✓ планування
- ✓ співпраця з батьками
- ✓ практичні розробки (заняття, добірки ігор і вправ, сценарії)

192
грн*

А також інші корисні матеріали для роботи з дітьми, родинами і колегами впродовж року!

*Вартість річної передплати на журнал "Палітра педагога" на сайті jmil.com.ua